

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažajo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12/50
četrletno . . . K 6/30
mesečno . . . K 2/10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserte) se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h. za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 41.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, dne 20. februarja 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Čudni demokratije.

V svojem izveščju o shodu v Črnučah in v dr. Šusteršičevem poročilu o položaju nam je „Slovenec“ od 15. t. m. „razodel“ zakaj „smo“ Jugoslovani tako ndarjeni pri sedanjih sestavi Bie nerthove vlade, povedal nam je „pravi vzrok, zakaj da merodajni krogi tako prezirajo zadnje čase sem Slovence. (Ali res samo zadnje čase? Kdaj so nas ti krogi upoštevali?) „Vzrok“, tako nadaljuje „Slovenec“ v tonu in z gesto lakaja, ki čuti vso moč svojega „dostojanstva“, „vzrok so septemberski dogodki, ki so vzbudili nevoljo najvišjih krogov proti nam. (Kterih? Zakaj se ne izrazite točno in jasno?) Temu razodetju dostavlja ta „dostojanstveni“ lakaj tudi moralo, ki naj si jo naše „dobro in verno“ ljudstvo posame iz njega in ki se glasi: Ljubljanske sep- temberske izgrede so zakrivali libe- ralci in ne morda mi dobri in verni pristaši S. L. S. ter dostavlja: „To bodi pribito, ker nam septemberski izgrede največ škodujejo in po- vzročajo, da so merodajni odločilni činitelji vznevo- ljeni na nas.“

To je confiteor lakajske duše, ro- jene za večno hlapčevanje, duše, kateri je čut lastne vrednosti in človeškega dostojanstva neznan in ki je vsa bla- žena, ako se ji „merodajni odločilni činitelji“ samo dobrohotno nasmehejo, ki pa v strahu trepeče, ako so ti ano- nimni „najvišji krogi“ nevoljni nanjo. Ta izpoved je za našo politiko in še posebno za našo klerikalno politiko značilna ter nam sama na sebi podaje pojasnilo za vse dosedanje in bodoče neuspehe, dokler bode ta politična smer v Slovencih vodilna in merodajna.

Recimo, da bi tak „merodajni in odločilni činitelj“ izrazil to svojo ne- voljo nad nami kakemu demokratič- nemu poslancu, ki se zaveda svoje na-

loge, ki jo je prevzel kot zastopnik slovenskega naroda in ne poslancu S. L. S. ali Kmečke zveze. Ali bi bil ta demokrat ta izraz nevolje kar tako mirno vtaknil v žep ter ga z lakajsko servilnostjo dal naprej, kakor je to storil „Slovenec“ izveščitelj? Nikakor ne; demokrat bi bil s tem „odločilnim činiteljem“ spregovoril prav resno be- sedo. Rekel bi mu: „Tako, „merodajni odločilni činitelji“ so nevoljni na nas in nas prezirajo. Kedo pa so ti „mero- dajni odločilni činitelji“? Komu se imajo zahvaliti za to, da so „činitelji“ sploh in „odločilni“ še posebej? Ali ne morda onemu ljudstvu, katero jaz za- stopam in katero vas vzdržuje in pla- čuje? In vi ste v zahvalo za to, da ste „činitelji“ in še celo „odločilni či- nitelji“ na to ljudstvo „vznevoljeni“, in se drznete mu dajati to „vznevoljnost“ celo na znanje? Bi li ne bilo bolj na mestu vprašanje, ali sme, ali more biti to ljudstvo, kateremu ste dolžni svoj ugodni in sijajni položaj, z vami zado- voljno? Kaj ste storili, da bi se mu skazali hvaležne za vse to, kar od njega prejimate? Ali ste se kdaj tudi le za trenotek zavedali dejstva, da ste vi, „merodajni odločilni činitelji“ temu ljudstvu dolžni vse, s čimer se pona- šate, s čimer mu hočete imponirati in celo tudi to, s čimer mu zdaj grozite? Nikdar se niste zavedali te dolžnosti ne vi, ne vaši birokratski predniki. Stoletja in stoletja niste delali dru- zega ko ovirali naravni politični, go- spodarski in kulturni razvoj tega ljud- stva, siloma ste ga tlačili na kriva pota. Kar se je septembra l. l. zgodilo v Ljubljani, je logična posledica va- šega delovanja, vašega po vsem civilizir- ranem svetu razvpitega sistema. In za ta svoj greh delate sedaj ono ljud- stvo odgovorno, katero ste s tem svo- jim sistemom pokvarili in mu izražate celo svojo nevoljo? Ali bi ne bilo obratno prav? Svojo „odločilnost“ vzdržujete pač samo s pomočjo neved-

nosti ljudstva, moč vašega sistema tiči v nezavednosti mas. Pa tudi te bo konec in z njo bo konec vaše moči in slave.

Vrhtega so se septemberski dogodki začeli v Ptuj in ne v Ljubljani — in v Ptuj, v Celju in Mariboru so bili Slovenci tepeni, žaljeni in poško- dovani, v Ljubljani jih je bilo celo mnogo ranjenih, dva ubita. Nemcem se ni niti las zakrivil. Oni so začeli v Ptuj, nadaljevali so v Celju in v Ma- riboru in po vsem Češkem, a kaj se je zgodilo njim?

Njim, ki so izgrede začeli in ki so nas zasramovali in pretepali, ste izročili celo vlado v roke ter pravite, da hočete napraviti „mir in red“ v državi. Ali se tako dela „mir in red“, da se da močnejšemu vsa oblast ter se mu izroči slabejšega tako rekoč brez obrambe? Postopajo li tako „močne“ vlade in je li to njih naloga? Ni li to nemoralno in državni skupnosti ne- varno ker vzbuja v slabejših čut pravne nesigurnosti in neznanja v „odločilne in merodajne kroge“? Je li vaš namen vstvariti konglomerat go- spodarjev in slug, mesto skupno domo- vino ravnopravnih narodov in svobod- nih državljanov? Je li to vsa vaša držav- niška modrost? Tako to ne pojde več. Mi nismo priberačili v to državo in tudi nas niso Nemci z mečem podvrgli. Stoletja in stoletja spolnujemo svoje dolžnosti tej državi nasproti, plačujemo jej krvni in denarni davek, množimo s svojim delom nje bogastvo, s svojim umom nje moč in veljavo, zato vas „odločilni merodajni činitelji“ prav resno pozivamo, da če v resnici zastopate državo, da končno začnete izpol- njevati svoje dolžnosti nasproti nam. Zberite vse svoje moči in potrudite se, da čim prej poravnate krivice, katere ste nam storili vi in vaši predniki. Vršite tiho in skromno svojo dolžnost nam nasproti, kakor mi spolnujemo svoje dolžnosti nasproti državi in ne

govorite nam več nikdar, čujete, nikdar več o svoji „nevolji“ in ne grozite nam s „svojim preziranjem“, to je dandanes nevarno. Dani se že in ko bode ljudstvo spregledalo in spoznalo, se bo vaša „merodajnost in odločilnost“ začela majati . . .

Tako bi bil govoril slovenski de- mokrat, zastopnik samozvestnega slo- venskega ljudstva. Poslanec S. L. S. ali Kmečke zveze se je pa globoko po- klonil in je dal potem v „Slovenec“ z lakajsko strogostjo in osornostjo „dobremu in vernemu“ ljudstvu na znanje, da so gospoda z njim nezado- voljni in da so to nezadovoljnost za- krivili „liberalci“.

Ali se bode sedaj še kdo čndil, da taka „politika“ ne vodi do uspehov?

XI. — VIII. plačilni razred državnih uradnikov in učiteljstvo.

(Piše učitelj A. P.)

I.

Slavno uredništvo! Ker je Vaš časopis informativen list, prosim blago- volite sprejeti naslednjo razpravo, da se širše občinstvo informira o zahtevi učiteljstva, da se mu da enaka plača, kakor jo imajo državni uradniki XI. do VIII. činovnega razreda. Povod tej raz- pravici je trditve g. dr. K. T., ki trdi v 304. šte. „Slovenskega Naroda“ v članku „Odpad učiteljstva“, da je težnja učiteljstva po enaki plači, kakor jo imajo uradniki XI. — VIII. čin. razreda „absolutno neizvedljiva“, „skrajno ne- previdna . . . pretirana zahteva“ in da učiteljstvo s „svojo neskrupulnostjo otežkoča boj lastnim prijateljem.“

Nočemo se vtikati v kranjske raz- mere, ter sem omenil zgornjsnje le mimogrede, a Vaše trditve, velečenjeni g. dr. K. T., glede zahteve učiteljstva po enaki plači, kot jo imajo državni uradniki XI. — VIII. činovnega razreda

najem konjskega mesa, če ne še kaj slabšega!

Domšik je na to razjasnjeval da- lje: „Ne zapiramo sicer vrat, toda stra- žimo jih pridno in pazimo na vse sum- ljive ljudi, katere potem posebni ura- dniki, za to postavljeni, strogo skušajo in jih dajo izpeljati ven. Tem bi za dne ne ušel. Kje si spal?“

„Nikjer. Celó noč sem blodil po ulicah.“

„In nisi srečal sodnika od mestne sodnije?“

„Kakega sodnika? Kaka sodnija?“

„No tega, ki hodi s „hulkami“ —“

Janko od zvona je res rekel v staro- češčini „s hólkami“, vsled česar je na- stalo malo nerazporazumljenje, dokler ni pregnal s povdarjenim zatezavanjem „s hólkami“ in s pridano izpremembo „s huolkami“ Broučkov moralno za- čudenje.

*) Hólka = palica,
hólka = dekle, punca.
Dalje prihodnjé.

LISTEK.

Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil Stanko Svetina. Dalje.

Gospod Brouček je zardel po vsem obrazu pri tej poniževalni laži, do ka- tere se je zatekel v tiskih, ker ni do- bil v trenutku boljšega izgovora.

„Potepuhi da so te odnesli? In si bil dolgo v tujini. Zakaj se vračaš se- daj?“ ga je skušal Janko od Zvona dalje.

„Zakaj? I, no, to veš — stožilo se mi je na stara leta — saj poznaš stari pregovor: Povsod dobro, doma najbolje.“

„Ali govoriš resnico?“ je zaklical Domšik, gledajoč mu ostro v oči. „To- rej si pravi Čeh? Ali nisi vohun iz vojske Sigmundove?“

Namesto odgovora je gospod Brouček sveto dvignil tri prste k nebu. Saj na

to dvoje je mogoče priseči s čisto vestjo.

Staročeh je bil vidno prepričan in je vprašal prijazneje: „Kako se ime- nuješ?“

„Matija Brouček.“

„Brouček? Gotovo pridevek, ka- terega so ti dali oni klateži. Ali veš, kako se je zval tvoj oče in kaj je bil?“

Gospod Brouček je moral žalosten zatajiti svojega očeta in pustiti na svo- jem poštem in uglednem priimku sramoto komedijantskega pridevka, da bi morda Janku ne prišlo na misel poizvedovati po njegovih sorodnikih. Tako bi lahko nastale iz tega razno- vrstne zmešnjave.

„In si prišel šele sedaj v mesto?“ ga je vprašal Domšik.

„Da, toda pravzaprav včeraj.“

„Gotovo pozno zvečer? Ker za dne bi ne prišel v tej obleki v mesto. In si gotovo prišel skozi konjska ali svinj- ska vrata, kaj?“

Gospod Brouček je pogledal vpra- šalca, če ga hoče morda razžaliti, toda

Janko od zvona mu je važno razjasnje- val, da so oboja imenovana vrata naj- manj zastražena, ker sovražnik ne leži na južni strani. Brouček je v duhu priznaval važnost naših sedanjih ko- misij za imenovanje ulic, toda takoj se je spomnil omenjenega sovražnika.

„Da ne leži sovražnik na tej stra- ni?“ je govoril. „Ti moj bog, kaj je Praga oblegana?“

„Kako? Ali je mogoče, da ne veš o velikanski križarski vojski, zbrani iz vseh narodov sveta, s katero stoji Sig- mund že dve nedelji pred Prago, na polnočni strani, od Praškega gradu do Holešovic?!

Šele sedaj je razumel gospod Brou- ček sumničenje vohunstva in je tožil v duhu z globokim vzdihom: Tako! Še tega je manjkalo. Ni dosti, da me je peklenšček zanesel v starodavno Prago moralo se je še to zgoditi v času, ko jo oblega ta prekleti Sigmund. Poleg vsega tega doživim sedaj tu bombar- diranje in zadovoljen naj bom, če se

zahteva vse učiteljstvo in ne samo kranjsko. In ker sem bil na skupščini „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“, ki se je vršila septembra 1. l. v Gorici, referent o „Regulaciji učiteljskih plač“, je pač v nekem oziru moja dolžnost, da dokažem, da so Vaše trditve glede na težnje učiteljstva po enakih plačah, kakor jih imajo državni uradniki XI.—VIII. plačilnega reda, napačne.

Velečenjeni g. dr. K. T.! V omenjenem članku pišete, da je zahteva učiteljstva po enakih plačah z državnimi uradniki zadnjih — najnižjih štirih razredov, pretirana, ker učiteljstvo nima vseučiliške izobrazbe in da mora omenjena zahteva izzvati stanove z vseučiliško izobrazbo, ker morajo ti delj in bolj naporno študirati.

Popolnoma prav je, da ste svoje mnenje odkrito povedali, dosti bolje, kot da bi se učiteljstvu v obraz hlinili, a za hrbtom rovali zoper njegove zahteve s temi ali morda še z drugimi argumenti. Ti le razlogi, ki jih navedate, govore zoper zahtevo učiteljstva le navidezno in so pravzaprav le zofizem. In baš, ker še javnost ni dovolj poučena o težnjah učiteljstva, sodi po takih navideznih razlogih.

Če bi po Vašem članku sodil, bi menil, da Vam, velečenjeni g. dr. K. T., ni znano, kako vse avstrijsko učiteljstvo deluje na to, da si izvojuje enako plačo kot jih imajo uradniki XI.—VIII. činovnega reda; ni Vam znana akcija za saniranje deželnih financ itd., itd., kar je v zvezi z omenjeno težnjo učiteljstva. Pa seve, če imenujete gmotno pozicijo štajerskega učiteljstva zadovoljivo, potem lahko ume vsak, da kar zahteva učiteljstvo več kakor imamo mi Štajerci, je po Vašem mnenju „absolutno neizvedljivo — skrajno nepredvidno — pretirana zahteva“. In štajersko učiteljstvo mora biti veselo, da ne sedite Vi v štajerskem deželnem zboru, ker bi sicer našo gmotno pozicijo razglasili za popolnoma zadovoljivo.

Vaš razlog, da učiteljstvo ne sme dobiti plače kot jih imajo uradniki, ker nima učiteljstvo vseučiliške izobrazbe, je baš tak, kot isti razlog vlade na zahtevo Slovencev po slovenskem vseučilišču. Vlada pravi, ko zahtevamo slovenske srednje šole: „Saj nimate slovenskega vseučilišča“, in ko zahtevamo slovensko vseučilišče, pa pravi: „Čemu vam bo, saj nimate predpogojev, namreč srednjih šol.“

Tako ne pridemo iz kolobarja. Da pa učiteljstvo resno stremi, da se mu da tudi vseučiliška izobrazba in da se kot delna odpomoč prirejajo za učiteljstvo počitniški vseučiliški tečaji, je splošno znano. Tudi v Ljubljani bi se bil 1. l. vršil tak tečaj, a se je vsled slabega gmotnega stanja prijavilo premalo udeležencev, kajti tak tečaj tudi nekaj stane in tako smo zopet v istem kolobarju, ki sem ga omenil zgoraj.

Napredne stranke, ki ne podpirajo učiteljstva v stremljenju po višji izobrazbi in ki ne skrbijo, da dobi ono tudi dostojne plače, žagajo vejo, na kateri stoje in izpodkapljajo same sebi tla. Lani je bilo 40 let, kar imamo državni šolski zakon in v teh 40. letih napredne stranke niso mogle priboriti šolstvu samostojnosti in učiteljstvu „politične zrelosti“. Dajte učiteljstvu dostojne plače in povzdigne se tudi kvalitativno. Predbacivati pa sedaj učiteljstvu „polizobraženstvo“ in to navajati celo kot razlog zoper težnje učiteljstva, je skrajno krivično. In žalostno dovolj, da mora učiteljstvo v borbi za napredek zagovarjati svoje

težnje celo napram tistim, ki bi morali že po svojih načelih — če so res napredni — delovati, da se učiteljstvo povzdigne na čim višjo stopinjo izobrazbe in da pride v pravične socialne razmere.

Učiteljstvo bo slej ko prej stremilo za svojimi glavnimi cilji: vseučiliška izobrazba in plače kot jih imajo uradniki XI. do VIII. činovnega razreda, če ga stranke v tem stremljenju podpirajo ali ne.

Dalje prih.

Politična kronika.

u Položaj. „Slavische Korresp.“ je razposlala to-le izjavo: „Kakor so se nemški poslanci po odstopu princa Hohenloha zbrali pod predsedništvom Pradejevim ter imeli določenega dne svojo sejo v parlamentu, tako naj se tudi vsi češki poslanci zbirajo ob določenih dneh v sejni dvorani, da se posvetujejo o postopanju proti politiki in proti Čehom sovražnim odredbam ministerskega predsednika barona Bienenrtha“. Ta poziv Nemce jezi in si skušajo svojo jezo ohladiti s tem, da očitajo češkim poslancem, da je ta njih sklep samo slabotna in smešna paradija nemške taktike pod Pradejem. Upamo, da bode Slovansko združenje nemški gospodi dokazalo, da zna tudi po svoje ravnati in postopati in da mu ni treba parodirati Nemcev, ko treba braniti pravice slovanske večine v državi. — Nemci nadaljujejo svojo anarhično politiko. Moravski poslanci so bili pod vodstvom posl. dr. Elverta in Chiarija pri ministerskem predsedniku ter so uplivali nanj, naj bi se pri imenovanju uradnikov na Moravskem oziralo v prvi vrsti na nemške prosilce in na zahteve nemških politikov. Zagrozili so mu, da ako jim ne spolni te zahteve, da bodo začeli obstruirati tudi v moravskem deželnem zboru in onemogočili vnaprej mirno in redno delovanje tudi tega autonornega zastopstva. Z obstrukcijo so Nemci na Moravskem že v zadnjem zasedanju začeli. Videli bomo, ali se bode deželni odbor znal upreti temu terorizmu in tej nasilnosti. Nemški agrarci z Češkega so v svojji zadnji seji sklenili, da bodo postopali složno z ostalimi nemškimi strankami. Glede delavnosti češkega dež. zbora so postavili te le zahteve: Vlada naj takoj predloži dež. zboru jezikovni in z njim v zvezi stoječe zakone in sicer: zakon o osnovanju okrožnih vlad in zakon o manjšinskih šolah ter načrt reforme deželnega reda. Vlada naj da Nemcem garancije za spolnitev njih zahtev ter naj ne predloži teh zakonov cesarju v sankcijo, ako bi češka večina na njih kaj spremenila kar bi utegnili biti Nemcem na škodo! (Kako skromni so ti gospodje, češka večina naj pokorno služi nemški manjšini, sicer naj gre vse na kose.) Nemci vzdržujejo v polnem obsegu vse svoje zahteve glede rabe nemščine v državnih in autonornih uradih ter izjavljujejo, da je samo državni zbor kompetenten odločiti in ukrepati o teh zakonih. Kakor vidimo, je v tem obziru sporazumljenje nemogoče, ker Nemci zahtevajo, naj se jasne določbe osnovnega državnega zakona o kompetenci deželnih zborov in državnega zbora njim na ljubo čisto ignorira ter naj se vse slepo podvrže njih volji, ne pa veljavnemu zakonu.

b Avstro-srbski spor. Napetost med obema državama je čedalje večja. „Daily Mail“ poroča iz Petrograda, da je tamošnji avstro-ogrski poslanik ruski vladi izjavil, da ako Srbija ne vstavi svojega oboroževanja in diplomatske agitacije zoper Avstro-Ogrsko, da bo pač sama odgovorna za posledice svo-

jega početja. Avstrija nikakor ne misli na to, stalno okupirati kak srbski okraj, da je pa mogoče, da bo kazenska ekspedicija proti Srbiji neizogibna. Isti list poroča, da bode Rusija v tem slučaju vključ vsem simpatijam do srbskega naroda ostala nevtralna. „Times“ pa pišejo, da bi tak korak z avstro-ogrski strani neizogibno povzročil evropsko vojsko. „Matin“ poroča, da dobiva iz Italije in Rusije poročila, da bo Avstro-Ogrska kategorično pozvala Srbijo, naj do 1. marca vstavi oboroževanje, ker bi drugače pričela vojsko. Položaj je, kakor se vidi, jako resen. Skrajni čas je, da bi bil parlament sklican in da bi vsi zmerni in trezni elementi energično izjavili svoje mnenje, da ne maramo vojske in vojnih grozot iz gole maščevalnosti. Časi so preresni, da bi se prepuščala končna rešitev o takih vprašanjih le časnikarskim hujšakcem in nespretnim diplomatom.

d Slovanska združitev Nemce tako peče, da je celo „svetovni“ list „N. Fr. Pr.“ napadel češkega ministra rojaka Žačka in Slovansko združitev, kateri podtika veleizdajske namene! To je blaznost, a norce, ki tako pišejo in hujskajo bi bilo treba zapreti v kak sanatorij, ker so javnosti nevarni.

v Poljski klub se nikakor ne kani spraviti s poljskim ministrom rojakom, kateremu očita, da ga je le površno in nezanesljivo obveščal o nakanah vlade, katera je stvarila novo ministerstvo, ne da bi se bila o tem tudi s poljskim klubom prej dogovorila. Ako Abrahamowicz do 25. tm. ne odstopi, zbere se Poljski klub ter mu izreče v plenarni seji svečano nezaupnico.

v Močna vlada prihaja polagoma k spoznanju, da je napravila največji pogošek s hišnimi preiskavami in sodnim preganjanjem čeških radikalcev. Da bi se oprala, razglša sedaj oficijelno, da je ona na vsem tem nedolžna. Pravi, da je došlo iz vseh slojev češkega prebivalstva toliko ovadb proti češkim radikalcem, da državnemu pravdnistvu ni ostalo drugega ko začeti te preiskave. Oficijelno poročilo pravi: „Ako torej kdo vpraša, kdo je dal povod k tem hišnim preiskavam v Pragi, se glasi preprost odgovor: naš kazenski red. Vlada pa nima s celo akcijo nič opraviti.“ Kdor verjame, bo zveličan. —

d V ogrskem parlamentu je zakon o rekrutih še vedno na dnevnem redu. Posl. Polonyi je dejal, da se mora to vprašanje rešiti v smislu obstoječih zakonov v sporazumljenju z Avstrijo, in sicer s parlamentarno vladano Avstrijo. V Avstriji pa vlada sedaj ne-parlamentarni kabinet. V smislu pakta med koalicijo in krono ima ogrski parlament rešiti vprašanje o rekrutih za dobo 1905 in 1906 ne pa za 1909. Ako ogrski parlament torej ta predlog sprejme, stori to le iz oportunitetnih razlogov.

Dnevna kronika.

v Klerikalci in opice. Zlodej vedi klerikalci se strašno bojijo, da bi se jih spravilo v kako zvezo z opicami; kar v dveh listih vpijejo nad nami, ker smo dejali, da klerikalci po domače razlagajo Darwinov evolucionizem tako, da je to nauk o sorodstvu človeka z opico. Tako vsaj je pridgal č. p. Ludvik R. v Celju in lansko leto je hotel č. g. kaplan Cestnik nekega svojega kolego menda kar pohrustati, ker je baje izustil za res brezbožno misel, da človek izhaja iz opice. Sedaj sta se tadva že poučila če ne od drugod, pa iz „Slovenca“, da evolucionizem ni takšna brezverska reč in da se drugič ne bo treba razburjati. Ker sta omenjena č.

gg. vendar klerikalca in zastopnika one neprecenljive znanosti, ki je vsevedna in stoji nad vsemi drugimi, kakor je sijajno dokazal Ludvik Thoma v „Simplicissimovih“ „pismih bavarsk. deželnega poslanca“, smo si ju dovolili identificirati z vsemi klerikalci. Ker vidimo, da temu ni tako in da se jiju učeni klerikalci sramujejo, seveda preklicujemo svojo trditev in ju pomilujemo, da sta s svojimi nazori tako sama ostala. Kaj se če: ako je treba udariti po „liberalcih“, ne de nič, četi udarci prilete na lastne pristaše nazaj. Dobra volja je le bila in tudi ta se šteje dobrim kristjanom pri „Str.“ na onem zlasti pa na tem svetu v dobro.

v O Darwinovem življenju, znan stvenem delovanju in njegovih naukih priobčimo prih. dni daljšo razpravo v informacijo svojih čitateljev.

Na pustno nedeljo vsi na veliko sokolsko maškarado v celjskem Narodnem domu.

Dopisi.

a Petnajsti občni zbor Savinjske podružnice „Slov. planinskega društva“. XV. redni občni zbor vršil se je v soboto, dne 30. m. m. v celjskem Narodnem domu ob pol 9. uri zvečer. Otvoril ga je podružnični načelnik g. Franc Kocbek omenjajoč v svojem nagovoru tudi blagega pokojnika g. dr. Dečke-ta, ki je bil do svoje boleznj vedno zvest član Savinjske podružnice, katero je rad podpiral gmotno in moralno. V znak sožalja so vstali vsi navzoči ter so zaklicali v spomin vrlemu možu trikratni „Slava“. Nato je poročal društveni tajnik g. Ig. Šijanec o podružničnem stanju in delovanju v letu 1908. Obširno poročilo priobčimo v kratkem. Tajnikovo poročilo se je sprejelo z zadovoljstvom v znanje. Blagajnikovo poročilo je podal načelnik, ki je objednem blagajnik. Dohodkov je bilo 3791 K 37 vinarjev, stroškov 3746 K 26 vinarjev; torej prebitka 45 K 11 vin. Premoženjsko stanje je 31.767 K. Podružnica pa še ima precej dolgov in še nekaj neplačanih računov, tako da znaša čista imovina 15.916 K. Zadolžiti se pa je podružnica morala, da je mogla vspešno delovati v naših planinah. Tudi to poročilo se je odobrilo in se je izrekla obema funkcionarjema zahvala za trud. Nato se je prešlo na naslednjo točko vzboreda: volitev novega odbora.

Načelnik omenja, da odbor rad odstopi in prepusti svoja mesta mlajšim močem. Dela je obilo in to truda polnega in mučnega dela. Vsem se ne more ustreči. Odbor je pač storil kolikor mogel, vse pa ni mogoče.

Naj bi se v odbor volili Celjani, ker se je sedanjem odboru svoj čas predbacivalo, da za celjsko okolico premalo stori. Glavno torišče delovanja pa je bilo dosedaj v osrčju Sav. planin.

Oglasi se k besedi g. Salmič. On ngovarja temu, da bi moral prihodnji odbor biti izvoljen izmed Celjanov. Ako vidimo delovanje naše podružnice, zlasti še delovanje njenega predsednika, moramo pač nasprotovati temu, da bi se odbor premestil v Celje. Bilo bi to nekako tako, kakor če se vzame otroku njegovo mater. Odbor naj ostane isti kot je sedaj. Omenjalo pa se je tudi, naj bi se v Celju ustanovil pod okriljem Savinjske podružnice poseben celjski odsek. To bi sicer ne bilo napačno. Pač pa so nemška društva v Celjski okolici že zaznamovala skoraj vsa pota in steze. Celjski odsek pa bi imel tudi lepo nalogo: nabirati nove člane, prispevke, prirejati izlete, veselice itd. Danes se o tem razgovorimo in sklenimo konkretnosti.

G. Kocbek je čital neke, menda v „Domovini“ vprašanje: „Zakaj Savinjska podružnica v Celju in v okolici nič ne deluje? in nasvet: „da bi se v Celju osnovala nova celjska podružnica S. P. D.“ Nato odgovarja: Odbor je večinoma v Gornjem gradu, tedaj ne more tako lahko delovati v celjski okolici. Delali smo največ v osrčju Savinjskih alp; kajti tam smo morali

najmo in naporno delati, da nas niso tuje prehiteli. Najprvo planine, potem nižine. Kjer je navarnost največja, tam prvo pomoč. Sicer je Savinjska podružnica tudi v bližini Celja delovala n. p. na Mrzlici in drugod.

Pomisli je, da se z ustanovitvijo celjske podružnice S. P. D. pokoplje Savinjska. Ta bi ne mogla uspešno delovati; kajti celjska bi jej naravno odzela mnogo članov in podpor.

Podružnični odbor se je o vsem tem posvetoval ter sklenil predlagati občnemu zboru: naj se ustanovi za Celje in okolico poseben odsek izmed članov, ki ima nabirati nove člane, nabirati prispevke in darila, zaznamovati pota itd. v okolici celjski, prirejati krajše in daljše izlete, predavanja, poučno-zabavne sestanke, veselice itd. Vse to pa pod okriljem Savinjske podružnice in v njen prid.

G. dr. Božič predlaga, da se naj o celjskem odseku govori pozneje in si pridrži v tej zadevi besedo, in prvi vrsti je pa sedaj rešiti točko, volitev novega odbora. Vsak pripozna, da je bilo delovanje vodstva t. j. odbora splošno zadovoljivo, da, bilo je tako, da smo nanj ponosni, — bilo je izvršno. Prositi pač moramo dosedanje odbornike, naj vstrajajo na svojem mestu, njim je znano dosedanje delovanje podružnice, vsi naj še vnaprej stopijo na čelo Savinjski podružnici. Formalno stavi predlog: „Dosedanji odborniki se izvolijo na novo, po vzkliku“. Soglasno pritrdjevanje in živijo-klici.

Izvoljeni so tedaj za nadaljno dobo treh let za predsednika in blagajnika g. Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu, za tajnika g. Ign. Šijanec, učitelj istotam; za odbornike pa gg. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju in g. Fran Podbrežnik, tajnik okr. odbora v Gornjem gradu. Konec prihodnjic.

Braslovče. Zopet moramo naznaniti velik napredek naših marljivih igralcev. V nedeljo so uprizorili Finžgarjevo igro „Divji lovec“. Iznova so naši vrli diletantje pokazali svojo zmogljivost. Igralci so se vsi našli v svojih vlogah in prav dobro pogodili tipe, zlasti kar se tiče ženskih vlog. Gospod. Krašovičeva je bila kakor navadno najboljša in najljubšeja. Imenitno je zadela Majdo. Gospod. Rösnerjeva je prvokrat nastopila in pokazala, da bode krepka opora našemu odru. Na odru smo še videli gospodične Korunovo, Ludvikovo, Basletovo in Plaskanovo. Čast jim! Moške vloge so bile dobro dovršene. Junak večera je bil gospod Marčinko, ki je Tončka, vaškega revčeka imenitno predstavljal. Občudovali smo tega talentiranega igralca, ki mu je uspela ta vloga preko vsega pričakovanja. Bil je duša smeha in splošnega razvedrila. Divjega lovca (gospod Strožer) je dobro pogodil.

Pripoznati moramo, da se je g. Strožer res potrudil, da bi popolnoma zadostil svoji težki vlogi. Zelo nam je ugajal Zavrtnik, (g. Rösner), bil je v maski in kretajah izvrsten. Izmed igralcev moramo pohvalno omeniti še gospode: Glavnika, Goriča, Lokana.

Tudi vsem drugim gospodom, ki so nastopali — vsa čast!

Iskrena zahvala g. režiserju in vsem drugim, ki so pripomogli do tako častnega večera.

Dvorana je bila nabito napolnjena, občinstvo se je dobro zabavalo in pridno aplavdiralo vrlim igralcem.

Le tako naprej, občinstvo vam je iz srca hvaležno.

Iz Dravske doline. (Miro-ljubnost naših nasprotnikov.) Našim Nemcem in nemčurjem so se začele sline cediti po starih zlatih „cajti“, ko se Slovenci niso še prav nič zavedali svojih pravic, ampak so bili veseli, da so smeli kje natišem vsaj slovensko dihati. Gospodje Nemci so smeli takrat delati z ubogimi slovenskimi sužnji, kar se jim je poljubilo. Saj slovenska para si ni znala pomagati. Zato pa so jih tudi gmotno in duševno zatirali, kjer so le mogli. Sedaj je pa drugače. Lepa Dravska dolina se probuja. Ljudstvo vstaja iz dolgoletnega mrtvila, zavedati se pričinja, da je ubogega Slovence tudi Bog ustvaril ter mu dal posebno govorico, katera je toliko vredna, kakor nemška ter ima iste pravice. In naših narodnih nasprotnikov, kateri so ljud-

stvo gulili in zapostavljali toliko let, spreletava strah. Začela so se jim mlati tla pod nogami in to ni kaj posebno prijetno. Zato skušajo na vse načine, da bi narodno gibanje med Slovenci, če že ne udušili, vsaj ustavljali. Poslužujejo se pri tem sredstev, ki popolnoma odgovarjajo njihovim različnim značajem. Eni so nasilni, kakor n. pr. Vuzeničani, drugi delajo bolj potihem in zvito. Med te lisjake spada muški paša Erber. Na eni strani se mož dela napram Slovincem grozno pravičnega in nepristranskega. Na drugi strani pa bi rad vsem Nemcem in nemškutarjem pripomogel, da li še nadalje hodili in jezdili po Slovincih. Nedavno je Erber poklical k sebi nekega slovenskega obrtnika ter mu dokazoval, da živi od Nemcev, torej mora z Nemci držati. Seveda mu je obrtnik povedal, da bi ga bilo že zdavnaj konec, ko bi živel od Nemcev. Nato je pa Erber zapel pesmico o nekdanji slogi in svoji pravičnosti napram Slovincem, da torej moramo v miru živeti. Potem je poklical očeta, ki ima deco v slov. šoli, ter ga skušal pregovoriti, da naj da svoje otroke v nemško šolo. Pa tudi tukaj je moral slišati samo nekaj gorkih o nemški šoli, opravil ni pa nič. In takih slučajev je še več. — Mi radi verjamemo, da se posebno Erberju toži po nekdanjih časih, ko je bil res pravi paša in hoče še nadalje obdržati to ulogo. Zakaj tisti časi ginevejo. Pred Erberjem imata strah in respekt morda še škof in slovenjegraški c. kr. okrajni glavar, a okoličani že ne verujejo več v njegovo vsemogočnost in pravičnost, če se še tako baha. Zakaj pa ni mogel videti slovenske zastave, če je tako pravičen Slovincem? Ako je tako nepristranski, čemu pa kliče k sebi starše ter jih skuša pridobiti, da bi dali svojo deco v nemško šolo? Erber živi skoro izključno od žuljev slovenskih delavcev. In vendar zahteva v svoji nepristranosti, da mu ubogo delavstvo proda telo in dušo. Vsakega delavca takoj odpusti, če hoče dati otroka v slov. šolo. — Gospod Erber & Co, povemo vam odkrito, da zastonj pričakujete starih časov, ko je bil Slovenec vam suženj, vi ste bili pa gospodje. Če pa bi radi imeli mir, kateri bi bil tudi Slovincem ljub, potem pa pustite Slovincem iste pravice, ki jih imajo Nemci. A potem morajo biti vaša dejanja docela drugačna. Govoriti je lahko o svoji pravičnosti, ter še nadalje skrbeti za svoje privržence, da bi lažje zatirali Slovence. Časi, da bi bili vi gospodje, Slovenci pa vaši sužnji, so minuli za vselej!

Štajerske novice.

b Kako je to, da rešuje ravnateljstvo nekega narodnega podjetja v Celju dopise c. kr. okr. glavarstva v Celju — nemški in pošilja na isto oblast nemške dopise? Zahtevamo, da se ta stvar primerno popravi.

b Slovenskim denarnim zavodom v posnemanje. Pred kratkim je dvignil neki domači denarni zavod vlogo iz hranilnice v Ivnici (Eibiswald), ker je to želel vlagatelj sam, priprost hlapec. Dotično denarno pismo je bilo vse preplepljeno z raznimi znamkami nemškega šolskega društva „Schulvereina“ in „Südmarke“. Tako skrbje Nemci za svoja napadalna društva. In koliko je med nami še denarnih in drugih zavodov, ki ne kolekujejo svojih pisem z narodnim kolkom v prid družbi sv. Cirila in Metoda, četudi bi jih ne obtežilo tistih par kronic letno! Vzemite si za vzgled tuji zavod! Posameznikom pa naj bode vzgled priprost hlapec, ki se zaveda, da spada slovenski denar v slovensko hranilnico!

b Bralno društvo za Laški trg in okolico je na svojem občnem zboru dne 7. svečana t. l. zopet izvolilo svojim predsednikom g. Konrada Elsbacherja, podpredsednikom g. Ivana Elsbacherja; ostali odbor se je istotako zopet izvolil, le namesto izstopivšega g. Ljudevita Sagadina, se je imenovalo tajnikom g. dr. Ferdo Lasiča. Bralno društvo je v preteklem letu napredovalo; da bode to

tudi letos, nam je porok isti odbor z novo močjo. Prihodnji teden se že začno pevske in tamburaške vaje. Na letošnjem programu je prireditev velike pevske slavnosti v vrtu tuk. „Pivnice“, ter izleti v okolico s prireditvijo koncertov s pevske in tamburaškimi točkami.

Laški Slovenci, podpirajte društvo, katero si je ustvarilo za letošnje leto tako obširen program, kateri bo gotovo veliko pripomogel za probujo narodne zavesti v našem še narodno precej zaspamem okraju. — Delavnemu društvu krepki „Nazdar!“

b Iz Podčetrčka se nam piše, da smo bili glede občinskih volitev istotam nenatančno poučeni. Resnica je namreč, da so pri obč. volitvah l. 1905. klerikalni kmetje prišli na volišče, a z večine niso glasovali (glasovanje je bilo še ustno!) za kompromisno listo obeh slovenskih strank. — Glede notice o bojkotu plesne veselice v Podčetrčku omenjamo, da končni stavek „Sicer pa bomo že skrbeli, da se še tem par figuram zagreni življenje med nami“, ni bil v prvotnem rokopisu dopisnika; tudi se je tam govorilo o Nemcih in ne o nemškutarjih.

b Vila s 5 sobami, 2 kletmi, hlevi, s krasnim vrtom in njivo, v najlepšem kraju ob cesti ležeča je na prodaj. Posebno pripravno za kakega penzionista ali obrtnika. Ob železniški progi. Cena 12.500 K, vključenih 4000 kron, ostalo se takoj izplača. Kdor želi natančneje izvedeti, naj se obrne na naše uredništvo.

v Poročila se je v Ljutomeru gdč. Mimica Stanjko z g. Ludv. Kuha-ričem, trgovcem v Ormožu. Nevesta je bila vrla sodelovalka vseh narodnih društev v Ljutomeru. „Slov. pevsko društvo“ ji je priredilo na predvečer poroke serenado. — Na gostiji se je nabrale za družbo sv. Cirila in Metoda K 13'60, in za „Dijaško kuhinjo“ v Mariboru 12 K 30 vin. Bilo srečno!

v Podpora za revne posestnike v ptujsko-ormoškem okraju. Dr. Ploj priobčuje v svojem glasilu „Slogi“, da je predlagal pri seji okr. pomožnega odbora v Ptuj podpora tudi za one reveže v svojem vol okraju, katerim primanjkuje najpotrebnejšega živeža. Ker se vršeta meseczopetne poizvedbe, naroča dr. Ploj svojim volilcem, naj se oglase pri svojih obč. predstojnikih oni, ki bi rabili krmo za živino ali živež.

v „Ptujskem Štajercu“ je napisal nekdo iz Podsrede sledeči pozdrav v „Slogi“: Ptuj, Štajerc, Ornig, Drevenšek, Slavitsch, Linhart.

v Novodobni Robinson. Iz „Studentenheima“ v Mariboru je pobegnil 13 letni gimnazijec Avg. Kronegger, rodod iz Gradca. Ve se, da je po bgu bil v Celju, kam pa da je potem odšel se ne ve.

v Tehnične visoke šole v Avstriji obiskuje sedanjí zimski semester 9898 visokošolcev. Graška tehnika ima 645 slušateljev.

v Schulvereineve table. Za nemški „Schulverein“ je izdelal učitelj Böhm v Budiejovicah posebne stenske table za deske in dekliške šole z napisi „Tebi nemški deček“ in „Tebi nemška deklica“ ter hujskajočo vsebino. Naučno ministerstvo je odločilo, da imajo okr. šolski sveti določiti, ali smejo te table v nemških šolah viseti ali ne. To v znanje prizadetim okr. šolsk. svetom.

v V policijski stražnici je v Eggenbergu pri Gradcu porodila dekla Ana Reinbacher zdravega dečka. Bila je na potu v porodni zavod, pa so jo porodne bolečine že na poti v Eggenbergu dohitele.

v Gluhonemi v Avstriji koncem l. 1906. Koncem l. 1906 smo imeli v Avstriji 29.463 gluhonemih in sicer

16.465 moških in 12.998 ženskih. — Na Štajerskem jih je bilo 2.006, na Kranjskem 504, na Koroškem 655, na Goriškem 1901, v Trstu in okolici 97 ter v Istri 337.

b Letošnji nabori so zaradi položaja v državnem zborni za nekaj časa odloženi.

d Čudežni zdravnik. Omamljen vsled prekrasne reklame poslanca Malika v državnem zboru oglasil se je pri čudovito učenem zdravniku dr. Baldoku Zirngastu jako težko „zboleli“ Franc Schütz po domače otrobar, pek itd. pri Sv. Trojici. Upa namreč, da bode zagotovo dobil pri gori navedenem zdravniku tako močno „žaybo“, da se ga v bodoče ne bode več prejela nobena eksekucija. Vederemo.

d Zakaj pa še ne zidajo pri Sv. Lenartu nemške šole? Morebiti ker nimajo več kot 27 otrok? O ne. Dohitela jih je druga smola. Gospod Franc Schütz od Sv. Trojice obljubil jim je namreč prvi kamen k zidu in zdaj so bili grdi upniki g. Schütza tako neoliki in so mu zarubili vse do zadnjega knofa in kile moke. In s tem vred zarubljen je — ojoj — tudi prvi kamen k nemški lenarški šoli.

d Nemški „Schulverein“ je dovolil v zadnjem času na Štajerskem podporo za otroški vrtec v Mariburgu, podporo za glasbeno šolo v Ptuj in za ljudsko knjižnico v Hrastniku.

d O Bileku št. 2 poročajo socialistični listi iz Brna. „Volksfreund“ piše, da so imeli vojaki brnske garnizije minulo sredo, ob visokem snegu in silnem viharju vojaške vaje v brnski okolici, ki so trajala od 4. ure zj. do 5. ure popoldan. Vojaki so prehodili v celem 38 km. Rezultat je bil, da je 9 vojakov težko, 25 lahko zbolelo in da se jih je na poti zgrudilo več ko sto od napora, mraza in glada. Socialisti zahtevajo strogo preiskavo proti poveljniku brnske posadke.

d Vsi trgovski uslužbeni so z ministerijalnim ukazom z dne 1. febr. 1909 oproščeni obveznega zavarovanja v znani drž. zavarovalnici zasebnih uradnikov.

b Tvrđki Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani bi priporočali, da se naj poslužuje pri razpošiljanju knjig slovenskim strankam tudi slovenskega jezika pri naslovih. Sedaj namreč razpošilja po Štajerskem prof. Lanterja slov. računico šolskim vodstvom pod nemškimi naslovi. Lahko se ji primeri, da dobi mnogo izvodov nazaj, četudi je videti računica prav dobra in uporabna ter je dotični izvod gratis. Čemu skrivati slovensko blago pod nemške naslove? Če vam je dober slovenski denar, naj vam bo tudi slovenski jezik! In na Štajerskem še zdavnej nismo in ne bomo tako „tajč“, kakor bi rad marsikdo in menda tudi omenjena knjigarna.

b V posnemanje! Češka občina Tahov na Moravskem je dala neki nemški vdovi samo pod tem pogojem občinsko podporo, da je obljubila svoje otroke šest let češki vzgajati.

b Mednarodni kartel za kositer se pripravlja na poziv nemških cin-karen. Doslej se je združilo več nemških, avstrijskih, francoskih in nizozemskih tvrdk pod imenom „Cinkarniška zveza“ in s kapitalom 2 milij. mark.

b Cene šne tiskovine bodo imeli v Gradcu. Na tiskarnarskem sestanku se je določilo znižati cene za 6—8%, proti cenam l. 1908. za zimsko sezono. Za letno blago ostanejo znižane cene kakor so se določile meseca oktobra lanskega leta, v veljavi.

b Perica zaprta zaradi žaljenja Veličanstva. V Gradcu so zaprli perico Mar, doma iz Trnovca v ptujskem okraju, ker je pri pranju svojim tovarisicam povedala nekaj žaljivih opazk o cesarju.

a **Premeščenje.** Kakor se nam poroča iz Gradca, bode imenovan stavbni svetnik pri tukajšnjem okr. glavarstvu g. Viljem Butta k namestniki v Gradec, nadinženirja Ribitsch-a, ki ne zna niti besedice slovenski, se pa namerava stalno namestiti v Celju. Proti temu seveda najodločnejše protestiramo iz stvarnih in iz narodnih vzrokov.

b **„Učiteljski Tovarš“** rad ponatiskuje cele članke iz „Nar. Dn.“ To seveda nič ne de, a prosili bi ga, naj bi vsaj povedal, odkod jih vzame.

b **Volitve v krajni šolski svet v Slivnici pri Celju.** Minuli četrtek, dne 18. febr. se je v Slivnici vršila volitev za krajni šolski svet. Zaradi neznačajnega in nedostojnega postopanja župnika Kozinca se je volitev preložila na 25. februarja. Več v daljšem dopisu.

b **Od Sv. Jurja pri Juž. žel.** Pri obč. volitvah v okolici Št. Jurij ob J. ž. so zmagali dne 18. febr. klerikalci s tretjinsko večino. Udeležba je bila prvi dan velikanska na obeh straneh, tako da se je preložila po sklepu nepredvidne komisije volitev II. in I. razreda na drugi dan, 19. februarja. Posledica je bila slaba udeležba in propad narodnjakov. V to so se pa tudi rabila — dozda še neznana sredstva. Človek se mora le čuditi, kaj vse znajdejo ljudje, ki imajo s svojimi kimovci vred 24 ur na dan prostega časa. Natančnosti sledijo, ko se vse preišče.

Višja deklška šola v Ljubljani preneha, kakor se v dobro poučenih krogih čuje, vsled prošnje slovenskega ženskega društva s prihodnjim šolskim letom radi finančnih razmer. Ostane torej samo licej.

d **Družinski zabavni večer** priredi na pustni torek „Slov. delavsko podp. društvo v Celju“ v društvenih prostorih.

b **Planinsko kočjo na Kamniškem sedlu** so po poročilu „Slovenca“ zopet močno poškodovale plazovi.

a **Nevarna razgrajba.** Minulo nedeljo sta sedela v Kampilšekovi gostilni v Prožinski vasi štorska rudarja Fric Goleš in Andr. Pangerl. Ko sta se napila, sta začela zabavljati. Konečno je potegnil Goleš velik nož iz žepa, Pangerl pa britev in sta začela ljudem groziti. Potisnili so ju slednjič siloma iz gostilne. Šla sta v drugo gostilno in tam nadaljevala svoje grožnje. Sedita že pod ključem za svojo junaštvo. Oba sta večkrat predkaznovana.

a **Od Sv. Antona v Slov. gor.** Ob priliki poroke tukajšnjega narodnega trgovca g. Jožeka Tušaka z gco. Jožico Pernatovo od Sv. Lovrenca nad Mariborom se je nabralo za Ciril-Metod-ovo družbo 123'86 K. Med darovalci je posebno omeniti slavno učiteljstvo, ki je darovalo mesto poročne darila 25 K in g. Fr. Horvata, slikarja v Mariboru, ki se je spomnil naše šolske družbe z 20 K. Čast velikodušnim darovalcem in naj najdejo mnogo posnemovalcev!

b **Prepir v visokoškolskem bolniškem društvu na Dunaju.** Pri zadnjem občnem zboru „Društva za oskrbo bolnih dijakov-visokošolcev na Dunaju“, ki je bilo doslej pristopno vsem narodnostim, je bil sprejet predlog nemških nacionalcev, da se židje in Čehi iz društva izključijo. Vsled tega je nastal silen vihar v dvorani, katerega so povzročili zlasti židje. Ti so naposled z ostrim protestom zapustili dvorano.

b **Nekdanji — anarhist za Avstrijo!** Linhart piše v „Štajercu“ solzave slavospeve o potrebi Avstrije in v smešni pozi obsoja njene zunanje in notranje sovražnike. Med zadnjimi smo seveda tudi mi narodni Slovenci. Konečno namreč pravi Linhart: kdor

je za Avstrijo, ta ne sme biti pristaš „prvaških“ strank! Ker se z Linhartom ne spleča polemizirati, priobčujemo to v zabavo svojim čitateljem.

b **Na bosansko-srbski meji** se je zgodil pred dvema dnevoma sledeč slučaj: Blizu Novegasela ob Drini je prišla avstr. patrulja, obstoječa iz samih podčastnikov čisto blizo meje. Naenkrat se je prikazala na srbski strani četica 15 mož, oblečenih po kmečki navadi, a so bili baje prostovoljci iz Makedonije. Srbi so začeli takoj streljati; avstr. vojaki so se vrgli na tla in tudi začeli streljati. Srbi so po prvih streljih takoj zginili v majhno globel. Patrulja je nato nadaljevala svojo pot. — V Rimu je bila včeraj razširjena vest, da je dala Avstrija Srbiji 7 dni časa za premislek: ako do tega časa ne razoroži svoje vojske, se bodo pričeli resni koraki. Evropa ne mara radi Srbije svetovne vojske in jo bode popolnoma prepustila sami sebi. Iste novice prihajajo iz Petrograda in Londona. — V Belgradu se je včeraj po celem mestu govorilo, da je kralj Peter odstopil, kar pa ni resnično. — „Dipl. Korr.“ na Dunaju poroča, da o kakem ultimatumu Srbiji ni govora. Pač pa se bode skušalo diplomatičnim potom Srbijo pomiriti in ji dokazati, da ni misliti na kako teritorialno odškodnino. — Iz Belgrada poročajo, da so prostovoljci, okrog 15 tisoč mož, popolnoma oboroženi in pripravljeni za vojsko. Posebno skrbno se je oborožilo one, ki so namenjeni na Drino. — Vojak, ki je bil ob Drini na patrulji ustreljen, se piše Fr. Dadak in je doma v Brnu. Služil je pri 54. pešpolku.

a **Iz Fram.** Dne 14. t. m. je imelo tukajšnjo „Bralno društvo“ v društvenih prostorih pri g. Turnerju svoj redni občni zbor, pri katerem je priredilo tudi tombolo za ude. Nimam namena popisovati oficijelnega dela, ki se je vršil povsem v redu in po pravilih. Tudi tombola je prinesla mnogo zabave in nakaterim več, drugim manj sreče, toda neki dogodek naj pride v javnost, v pojasnilo in svarilo. Kakor vsako leto tako se je tudi letos pri glavnem zborovanju pobirala letnina in vpisovali novi udje. Bila je tudi navzoča mala družba, svoj čas še precej narodna, a sedaj nekoliko preveč pod vplivom tihega hujskača g. organista, ki seveda tudi deluje na višji pritisk. Čeprav se je ta družba, posebno zadnji čas, odlikovala pri društvenih prireditvah s svojo odsotnostjo in protigatitacijo, vprašal je g. Pirkmajer prav prijazno, če kdo pristopi v prihodnje k društvu? Da ste jih videli tedaj! Prezirljiv smeh in zabavljanje je bil odgovor. Nekdo je celo vzkliknil: „Kaj v tako društvo se naj zapišem?“ Nato so takoj zapustili prostore in odšli, seveda kot „vrli narodnjaki“ v nemško gostilno. Nihče ne dvomi, odkod vse to izvira. Žalostno dovolj, da se ljudje ki se tako radi štejejo med inteligenco dajo vplivati od človeka, ki je znan kot zagrižen hujskač proti vsemu, kar je narodnega iz naprednega. Upamo, da spoznajo svoj narodni greh in ga popravijo. Gospoda organista ali mežnarja pa prav nujno prosimo, naj se ne igra z ognjem, čeprav pod protekcijo. Za danes dovolj, če to ne izda pa bomo nastopili bolj občutljivo. Gradiva je dovolj.

b **Energos-aparate** za zdravljenje različnih bolezni naglavne kože in las, katere razpošilja neka tvrdka Energos in tt. v Draždanah, je ministerstvo za notranje zadeve kot škodljive prepovedalo. Prepovedana je tudi vsaka reklama za te aparate.

Kranjske novice.

d **Preiskave v Ljubljani.** K slavi srbskega in v zadnjem času češkega „veleizdajalskega“ procesa hočejo sedaj nanizati še nove liste slave avstrijskega pravosodja: minister za notranje zadeve baron Haerdtl je dal deželni vladi na Kranjskem tajen ukaz, naj prične s hišnimi preiskavami pri vseh onih osebah in listih, ki so na sumu, da so bili v kakšnikoli zvezi s septemborskimi dogodki v Ljubljani. Srečna Avstrija! — Iz Ljubljane se nam nadalje poroča, da je državno pravdnistvo dvignilo obtožbo zoper odvetnika dr. Kokalja in zoper odg. urednika v „Sl. Naroda“ R. Pustoslemška zaradi odprtega pisma na ministra Schönaicha, objavljenega v „Slov. Nar.“ Ugovor zoper obtožbo je višje dež. sodišče v Gradcu zavrnilo in se vrši v kratkem obravnava. Tako vlada začenja povsod vohati za „veleizdajalci“. Če se nam sedaj ne bo v Avstriji dobro godilo, kdaj potem!?

u **V včerajšnji seji občinskega sveta v Ljubljani** se je sklenila resolucija na vlado, v kateri se zahteva samoslovensko dopisovanje tudi v zadevah prenešenega delokroga. Sicer se naj občina pritoži na državno sodišče. Kupnina parcele nasproti hotelu Slon se je določila na 225.000 K. Za dramatično društvo se je dovolila naknadna podpora 3500 K. Predlog kranjskega deželnega odbora, naj občina prevzame slovensko gledališče, se je preložil na prihodnjo sejo.

Trgovinsko-obrtna zbornica za Kranjsko je imela včeraj 19. tm. prvo sejo. Po poročilu predsednika Lenarčiča je prišlo do ostrega konflikta med naprednjaki in klerikalci. V imenu klerikalcev je zbornični svetnik Kregar izjavil, da izida volitev ne more vzeti na znanje, češ da so se vršile nekorektnosti. Pritožuje se, da so posegali v volilno borbo predsednik zbornice in uradniki. Zbornični svetnik krojač Ložar predlaga, naj se začne proti tajnikom dr. Murniku in dr. Windischerju disciplinarna preiskava. Dež. vladni svetnik Kulavica, ki je bil volilni komisar, je izjavil, da ni resnično, kar je trdil Kregar, da ga je le-ta, ko je oddal glasovnico za umrlega poslanca Lenarčiča, na to opozoril.

Polemike so se udeležili Hribar in predsednik Lenarčič. Pri volitvah je bil izvoljen dozdajni predsednik Lenarčič s 13 glasovi zopet za predsednika; 11 glasovnic (klerikalne in nemške) je bilo praznih. Podpredsednik je zopet Ivan Mejač. Provizorični predsednik je Schrey.

d **Srebrno poroko** obhaja danes deželnosodni svetnik Fr. Vedernjak s svojo soprogo v Ljubljani.

d **Čebelarstva podružnica na Vrhniki** ima jutri občni zbor.

u **Mlekarski tečaj na Vrhniki** ki ga priredi deželni odbor, se vrši od 15. aprila do 15. sept. t. l.

d **Protest proti Belarju** sta vložila v seji dež. šolskega sveta kranjskega v imenu dež. odbora dr. Šusteršič in dr. Lampe. Pridružil se jima je dr. Tavčar. V protestu se zahteva takojšnja remedura. Mi smo o tej umazani zadevi pisali stvarno in odločno; hinavščina je zdajno protestovanje!

d **Samoslovenske naptise** so začeli v četrtek nabijati v Ljubljani na Poljanski cesti.

d **Gospa Borštnik-Zvonarjeva**, slovita slov. igralka, je gostovala 11., 12. in 13. t. m. v srbskem gledališču v Nišu.

d **Zasledovanja v Ljubljani.** Državno pravdnistvo toži dr. Žerjava zaradi „hujskanja“ na nekem shodu.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Za češki narodni dom na Dunaju.

Dunaj, 20. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) Poslanec Švejk je prinesel društvu za zgradbo češkega narodnega doma na Dunaju 28 naznanil za pristop iz krogov čeških agrarnih poslancev in je plačal zanje 2300 K. Tudi grof Sternberg je javil društvu svoj pristop in daroval 10.000 kron.

Protimilitaristična agitacija na češkem.

Praga, 20. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) Vest, ki so jo prinesli neki nemški časniki, da so češki narodni socijalci z uspehom zanesli protimilitaristično propagando tudi v vojaške kroge, da je bil glavni sedež te protimilitaristične organizacije Schlan in da je bilo 30 podčastnikov 11. in 75. infant-polka radi tega aretiranih, nima nobene podlage.

Priznanje kraljevine Bulgarije.

Petrograd, 20. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) Časniki vseh struj pozdravljajo bulgarskega kralja Ferdinanda kar najpristronejšje in upajo, da se kmalu prizna Bulgariji popolna neodvisnost.

Sofija, 20. febr. („Brz. „Nar. Dn.“) Tukajšnji diplomatični krogi zatrjujejo, da še niso dobili nebenega oficijelnega obvestila o priznanju kraljevine Bulgarije s strani velevladi.

Dogodki v Srbiji.

d **Belgrad**, 20. februarja. (Pos. brz. „Nar. Dn.“) Vsled nezaupnice v skupštini so dali ostavke vsi trije mladoradikalni ministri, Glavinic, Timotijević in Savčić. Staroradikalni ministri še niso demisionirali. Za sedaj je težko ugibati, ali sestavijo mladi in stari radikalci skupno ministerstvo ali pa bode nov kabinet sestavljen izključno iz starih radikalcev. Prvo bi bilo seveda z ozirom na nevarni položaj države bolje.

d **Belgrad**, 20. februarja. (Pos. brz. „Nar. Dn.“) Jutri ob 9. uri dop. se vrši tu velik protestni shod proti preganjanju Srbov na Hrvaškem.

Različne vesti.

d **Dunaj**, 20. febr. (Brz. „N. Dn.“) Radi smrti velikega kneza Vladimira je naznanjeno 10 dnevno dvorno žalovanje in sicer od 22. febr. do 3. marca.

d **Dunaj**, 20. febr. (Brz. „N. Dn.“) Neka dunajska korespondenca javlja, da je prestolonaslednik Franc Ferdinand odložil protektorat nad kmetijsko družbo.

d **Dunaj**, 20. febr. (Brz. „N. Dn.“) Japonski princ Kuni je došel semkaj in si namerava ogledati vse vojaške naprave.

d **Rim**, 20. febr. (Brz. „Nar. Dn.“) Kraljica Helena pričakuje prihodnje poletje porod.

Na pustni torek zvečer domača zabava v „Skalni kleti“. Vstopnina prosta. (Posebna vabila se ne razpošiljajo).

Obrambni vestnik.

v **Lepo zbirko znamk za C.-M. družbo** nam je prinesel v uredništvo Ivan Koderman v Celju. Mlademu zavednemu Slovincu prirčna hvala!

v **Nova podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** se je ustanovila v Čepovanu. Nova podružnica obeta postati najmočnejša in najdelavnejša med goriškimi podružnicami. Šteje namreč že sedaj 80 članov razun podpornikov. Čast takšni narodni zavednosti in požrtvovalnosti!

a Čehi na Nižje Avstrijskem. Nemci se po pravici boje češke vztrajnosti in filijosti. Dočim je bilo na Nižje Avstrijskem leta 1880 le 68.158 Čehov, bilo jih je l. 1890 že 98.117 (+ 44 %), a leta 1900 pa že 142.778 (+ 46 %). Med Čehi na Nižje Avstrijskem je 10760 kmetovalcev (1 1/2 % vseh posestnikov), 80.065 industrijskih (6 2/3 %), 20.368 pri trgovini in prometu (3 6/10 %), 9623 v državnih, deželnih in občinskih službah (2 %) in 4869 vojakov (10 1/10 %). Samostojnih je Čehov 11.776 (2 2/10 %), uradnikov 1698 (1 4/10 %), delavcev 51.282 (17 %), dninarjev 5826 (7 6/10 %), rodbinskih 51.655 (3 8/10 %). Samo pri 4 filijalkah „Živnostenske banke“ je 217 uradnikov. Vloge so dosegle 26 milijonov K.

a Gališki deželni odbor za prosveto. Gališki deželni odbor je dovolil za privatno gimnazijo v Tešinu 5000 K, za konvik: na tem zavodu 28.000 K in za Sokolska društva 10.000 K.

v Ne dajmo se osramotiti od nemških Kočevarjev! Nemški Kočevarji se dobro zavedajo, kolike važnosti je sloga v obrambnem delu. Zato so si osnovali „Verständigungs-Ausschuss“ (odsek za sporazumljenje). Nedavno je imel ta odsek sejo, v kateri sta govorila nemško-liberalni župan Loy in dekan Erker v popolnoma istem nacionalnem duhu. — Tudi glede narodne požrtvovalnosti nas postavljajo kočevske občine v senco. Zadnje čase je več revnih kočevskih občin darovalo za „Schulverein“ po 20 kron.

v Delovanje „Schulvereina“. Zadnji teden se je ustanovilo 17 novih podružnic nemškega „Schulver.“, med temi 9 na Štajerskem in 1 na Koroškem. Vseh podružnic je sedaj 1411. V zadnji seji je „Schulverein“ dovolil med drugimi sledeče podpore: za zidanje šole v Velenju, za šolsko kuhinjo v Laškem, za učila v Št. Ilji, za zgradbo in opravo podružnične šole v Rodinah pri Črnomlju, za učiteljske hiše v Celovcu, za razne „Studentenheime“ po Slovenskem itd.

v Nemci v Trstu pridno gradijo nemški most do Adrije. Imajo že vsa mogoča nemška bojna društva, a sedaj so si ustanovili še svoj tiskovni odsek, ki bo zalagal tu-in-inozemске časopise z izmišljenimi jeremijadami o tržaškem nemštvu. Vlada in Italijani pa še vedno potiskajo glave v pesek ter nočejo videti nemške nevarnosti.

„Kako delajo Čehi“. Češko šolsko društvo je ustanovilo zadnje čase dve zasebni meščanski šoli v Brnu in v Konicah. Kedar bo pač naše šolsko šolsko društvo moglo začeti misliti na meščanske in srednje šole? Kadar bo prevzel vse Slovence duh narodne požrtvovalnosti, kakršna je splošno med Čehi.

v Milo slovenstvu v korist. Poročali smo že, da je stopila družba sv. Cirila in Metoda v zvezo z narodnima tovarnoma mila, s Fockom v Kranju in Gaberščekom v Gorici. Danes moramo javiti, da je rodila ta zveza naši družbi že 200 K, katere ji je poslal g. A. Gabršek. Bojaki, uporabljajmo predvsem drugim tisto blago, ki donaja gmotno podporo za obrambo slovenstva!

v Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. August Ničman nekaj starega denarja. Hvala! Priporočamo, da se pregleda po vseh hišah razne zaprašene prostore, dobilo bi se gotovo mnogo starega denarja, ki tam plesnije, a družba bi ga dobro uporabila domovini v korist. Lansko leto je prejela naša družba za tak denar okoli 30 kron.

Tržne cene.

19. februarja.

Kava: Santos Good Average za marec 34'25, za maj 34'—, za september 32'50, za december 32'— Tendencia stalna.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 30'65, moka za prihodnji mesec 30'40, moka za marec — junij 30'75, moka za maj — avgust 31'20, pšenica za tekoči mesec 23'15, pšenica za prihodnji mesec 23'60, pšenica za marec — junij 23'90, pšenica za maj — avgust 23'75, rž za tekoči mesec 16'60, rž za prihodnji mesec 16'60, rž za marec — junij 16'75 rž za maj — avgust 16'65.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 22'70, za oktober — december K 21'80. Tendencia mirna.

Sladkor. Trst: Centrifugale Pilés prompte K 28 3/4 do 29 5/8, za

v dobavi K 29 1/2 do 30 1/4. Tendencia mirna.

Budimpešta, 18. febr. Pšenica za april 13'22, pšenica za maj 13'09, pšenica za oktober K 11'38, rž za april K 10'46, rž za oktober K 9'58, oves za april K 8'82, oves za oktober K —, koruza za maj K 7'46, ogršica za avgust K 14'15. — Promet 15.000 met. st.

Budimpešta, 15. febr. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 139 do 140 vin., mlade, srednje 139 do 140 vin., mlade, lahke 139 do 140 vin.; zaloga 19.561 kom.

Svinjska mast 144 —, namizna slanina 118 —.

Slovanski zapiski.

u Obol el je na influenci hrvatski pesnik in poslanec Ljuba Babić Gajski.

u Ponesrečil se je 13. t. m. mladi nadarjeni hrvatski slikar Držislav Erler, ko se je vračal zjutraj v večji družbi s plesa „Sokola“ v Senju. Divjala je tisto jutro silna burja, da se je bilo treba boriti z njo za vsak korak. Čez dva dni so našli Erlerja v morju ob molu. Sinek burje ga je vrgel v morje.

u Slovaki nameravajo, kakor poroča „Hrvatska“, začeti izdajati v kratkem v Budimpešti nov politični dnevnik.

u Čudni predznaki „ustavne dobe“ v Bosni. K enketi, ki se pod vladnim vodstvom vrši ob prisotnosti raznih bosenskih narodov in strank zaradi uvedanja ustave v Bosni, nima nobeden časnikar pristopa. — Vlada ni dovolila „Hrvatski narodni zajednici“, ki je dozdaj edina — in še to nepolitična! — organizacija Hrvatov v Bosni, spremembe pravil v tem smislu, da bi društvo postalo politično.

u Dvojna mera na Hrvatskem. Med tem ko frankovski agenti in poslanci nemoteno hodijo od kraja v kraj in prihajajo v dotiko z volilci, se to naprednim poslancem zabranjuje. Naprednjaku poslancu Kržepelki je bilo zabranjeno javno in pozneje celo zaupno zborovanje. Naznanilo se mu je, da se bo vsak njegov poskus priti z volilci v dotiko, preprečil magari tudi z oboroženo silo.

u Na vinskem sejmu v Zagrebu, ki je bil sploh prvi na Hrvatskem, je bilo na prodaj 63.000 hl vina, od katerih se je prodalo 15.000 hl. To je za izobilje letošnjega produkta velik uspeh. „Obzor“ poziva zagrebški mestni zastop, naj po vzoru dunajske rotovške ali graške deželne kleti napravi v Zagrebu „gradski podrum“ v narodnem stilu, kjer se bodo tujci mogli spoznavati s hrvatskimi vini.

b Petrogradski „Sokol“ je sklenil razposlati po celem Ruskem agitatorje, ki bodo snovali sokolska društva.

u Občni zbor muslimanske napredne stranke v Bosni, ki je namenil biti 20. in 21. tm., se je preložil.

u Osrednje društvo čeških zdravnikov je sklenilo, da ne pristopi k državnim zvezam, da pa ostane z njo v prijateljskih odnosih. Sklenilo pa se je tudi, da se ima storiti vse korake k osnovanju zveze slovanskih zdravnikov.

o V Krapini je umrl včeraj 19. t. m. župnik Ivan Bukavina, v hrvatskih polkrogih znana oseba, član stranke prava.

u Veselo življenje na Hrvatskem! V Karlovcu so maejarski železničarji začeli akcijo za ustanovitev magjarske šole. Tako prepotentni postajajo priseljenci pod „prvim hrvatskim banom“. — „Gradski kapetan“ Art. Femen v Varaždinu je poslal na Platzerovo tiskarno istotam dopis, v katerem opozarja, naj se ne tiskajo stvari, ki so naperjene proti „državni zajednici dežel sv. krone Ogrske“, kar se pravi podpirati strujo, ki je nevarna za „javni red“ in „državne interese“. V prvi vrsti dela v tem smislu časopis „Naše Pravice“, ki se tiska v tej tiskarni. Če bi tiskarna še zaneprej tiskala take „nevarno“ stvari, bi se ji moralo ustaviti poslovanje. — Res vedno prijetnejše postaja onkraj Sotle!

b Volitve v hrvatski sabor. „Hrv Sloboda“ javlja, da je ban Rauch na ročil okrajnim predstojnikom, naj ga objektivno obvestijo o mišljenju volilcev v posameznih okrajih in naj se orijentirajo glede šans za kandidate „ustavne“ stranke.

u V Osijeku so zaradi tifusa zaprli škofovsko deško semenišče. — Na spomlad začnejo graditi istotam novo pošto palačo.

u Vse svoje premoženje v vrednosti 80.000 kron je zapustil srbski cerkveni občini v Vranjevu minoli teden umrli 75 letni dr. Vladimir Glavaš.

b „Slovanstvo in Rusija“. V Petrogradu se je habilitiral na vseučilišču znani razširjevalec slovanske ideje prof. Aleksander Pogodin. Prvo predavanje je veljalo predmetu „Slovanstvo in Rusija“. Pogodin je naglašal, da ima Rusija samo enega prijatelja — Slovanstvo. Čim bo Rusija v tej zavesti uravnala svojo politiko, postanejo Slovani gospodujoče pleme in XX. vek bo stoletje slovanstva. V to pa je v prvi vrsti potrebno, da se reši rusko-poljski spor za obe strani častno.

u Strela skozi dimnik je udarila v okolici Šibenika v hišo Milana Pajukota, ko so zvečer 4 delavci sedeli ob ognjišču in pili žganje. Vsi štirje so močno opečeni in so jih prepeljali v bolnišnico.

u Mesto Reko so hoteli Madžari izločiti iz sedajne rabske škofije, da bi jo čimprej pomadžarili. Vsled upora od slovanske strani se to ne bo zgodilo; a dosegli so toliko, da pride v Reko prelat, ki bo opravljal nekaj škofijskih izpravil, a Reka ostane še vedno pod škofijo. Za mesto prelata je baje določen papežev protonotar grof Peter Vay, ki zna baje tudi hrvatski.

VII. Izkaz narodne zbirke Spodnještajerskih Slovencev.

Petrovče: 5 K g. Roblek F.; 4 K g. T. Šribar; 2 K gg. Slanc Ernst, nečitljiv, nečitljiv; po 1.10 K gg. Ana Goršek, Kopriva Vinko; 1.04 K g. Neimenovan; po 1 K gg. Valentič, Kovarčič Zinka, Hodnik, Kaibit Ana, Delakorda Terez., Žakel Jan., Razboršek Jern., Oovirk Anton, Zupanc Mar., Roter Jožef, Delakorda R., Terschan K., Pešec Marija, Suše Mar., Koren Bern., Razboršek Rozi, Razboršek Ant., Fezerinc Fr., Rak Fr., Pešec J., Kopriva J., Koren Jož., Kač Gašp., Neimenovan, Neimenovan, Rotter Jak., Ušen Fr., Delakorda Jož., Drev Fani, Škorjanc Al., Pristovšek Mar., Žager Mat., Košenina Barb., Košec Fanika, Oovirk Pavel, Fr. Oovirk, Schwab Fr., Sever Fr., Travner J., Travner Jos., Punzer Lnt., Šalda L., Planinšek J., Strenčan Apol., Čilišek Mar., Potočnik Cec., Mutec Ign., Planinšek Mar., Marovt Mat., Turnšek, Turjan Jul., Toman Pavel, Štajner Mat., Štajner Mar., Mirmik Fr., Rojc Jan., Lednik Mart., Resnik Jan., Pospeh Jur., Ježovnik A. 80 v gg. Hel. Lipovšek, Antonija Brinšek; po 60 v gg. Pešec Jož., Naraks Iv., Kač Fr., Plaušteiner N., Lukevič Jož., Randigaj Fr., Kopriva Mar.; po 50 gg. Žager M., Kos, Tramišek Fr., Marovt Fr., Flis Mart., Koren Jož.; po 40 v gg. Žager Ana, Žager Jak., Čilenšek, Koren Ana, Zušej Fr., Mehelač Mar., Koren Mar., Krtačnik Fr., Predovnik Jož., Goršek Mar., Žurej Mat., Žager Jož., Lipovšek Ana, Kuder Fr., Rojc Miha, Marija Ivanek, Franc Ivanek, Recher Franc, Privšek Fani, Rekar Vincenc, Dolinšek Ant.; po 20 v gg. Delčnak Iz., Kot., Kovarčič Jak., Godiol J., Štepišnik M., Salej M., Franca Oset, J. Koren, Jošt, Čretnik, Zorčič Žuraj Fer., Kveder M., M., Kveder, Mutec Jan., Kiedlinger Jure., omizje, Mar. Delakorda, Trglav M., Zaverušnik C.; 30 v gg. Fr. Poteko, 16 v g. Randigaj N. 10 v g. Neža Žager, 5 v nekdo namesto znamke. Skupaj 100 K 35 v. Letuš: po 2 K gg. Miklavc Ivan, Doblšek Fr., Nečitljiv, 1 K g. Minka Bras; po 40 v gg. J. Kodre, Blaž Ana, Blaž Jos.; po 30 v dva neimenovana: Skupaj 8.80 K. Čadram: 2 K gg. Pavlič; po 1 K gg. A. Brumen, Jurko Rado, Časl I., Mravljak K., Tribnik, Schele, Žgaj er M., Gorjak L. Skupaj 10 K. Novacerkv: 2 K Neimenovan: 1.20 K Drag. Vrečko jur., 1.10 K J. Gorčan, po 1 K gg. A. Virbnik, abs. jur. Šandor Hrašovec, Hedvika Laznik, Neimenovan, Pinter, Župan, Neimenovan; 40 v Neimenovan, 20 v Neimenovan. Skupaj 11.10 K. Konjice: 5 K M. Ogorevc, 10 K Sebic, 2 K Nečitljiv, po 1 K: Košar Fr., Kolšek Ang., Mr. Provazik, nečitljiv, Serajnik Lovro, Kramar, Žager F., M. Pospilova. Skupaj 25 K. Makole: 2 K g. Mahor Feliks; po 1 K: Samperl Mart., Škorjanec A., Mary Vučnik, Roza Miklavc, 60 v g. Kranjc, 20 v Hajšek Matija; za nemške besede 30 v. Skupaj 7.10 K. Šmarje pri Jelšah. 20 K

Slavna Šmarska čitalnica (k. t. prebitek od predstave): 10 K g. Rado Vodlak iz poravnave proti M. V.; po 5 K: Dr. Šribar, nečitljiv, dr. Rakež, 3 K gg. Dr. Anton Mulej, davkar Orožen; po 2 K gg. Janko Fras, nečitljiv, nečitljiv, nečitljiv, Krajac, Ferenčak, nečitljiv, Cerjak, Supančič; po 1 K gg. Stropnik, Neimenovan, Anton Stupica, Amand Gran, Oset Fr., Lampret Mart., Ljudev, Petek, Vodlak Rado, nečitljiv, nečitljiv, nečitljiv, Sumer, Mach Anica, nečitljiv, Detiček, Kosi Wouk, Ant. Gradt, Zofka Adrinkova, Mar. Regorškova, Karol. Strecherjova, nečitljiv, Ana Tomšičova, Skol, Kuhar, Čebelar, Habjan Löschnig Ivo, Löschnig Lovra, 1.40 K nečitljiv; 1.20 K nečitljiv; 1.60 K g. Štepic, 80 v nečitljiv; 60 v g. Žuraj; 50 v gg. Martin Hrovat, Neimenovani, Siber Angel., Sičar, Sket; 40 v gg. Schoffan, 20 v gg. Kaučič, Wouk Ang., Alojz Arzenšek, Jagodič Mart., Jelen; 50 v g. Krajšek. Skupaj 108 K.

Odhodnica princa Karnevala

(maškarada)

je v torek 23. februarja v hotelu p. belem volu

h kateri vljudno vabi

127 2-1

Jakob Trontelj.

(Brez posebnega vabila)

Nova, polirana, moderna

postelja

na valjarjih s podžimnico (Einsatz) se prod. — Vpraša se v hotelu „Krone“ v Celju. 126 1

Lep vinograd

s plodonosnim sadnim drevjem je pod ugodnimi pogoji prav po ceni za prodati v Slatinah, postaja Rečica na Paki. —

Vprašati po prijaznosti pri Marku Lipoldu, posestniku v Mozirju. 124 1

Hiša z vrtom in njivo

se takoj prod. Lepo mesto za obrtnika. Ob jezikovni meji! — Pogoje in kraj pove upravnistvo „Narod. Dnevnika“ 3-3

Vinske drože

kupi vsako množino po najvišji ceni

Robert Diehl
žganjarna, Celje.

24 17-1

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo 60 vin.
za dva- ali večkratno objavo za vsakikrat 50 "
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako nadaljno vrsto 10 "
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačje vnaprej (tudi v znamkah). Na vprašanja, tičočja se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanja znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravišтво „Narodnega Dnevnika“.

Dne 21. t. m.

pri Sevnikarju na Lavi domača plesna veselica. — Vstopnina 30 v.

Vabite se v obilnem številu, da se potem razveselite ker dobro zapljeeo dobite.

2-2

Moderno urejena
brivnica v Mariboru
Šolska ulica
nasproti kavarni „Central“. Postrežba čista,
točna in solidna. — Izdelujem tudi lasulje in
kupujem tase. Spoštovanjem
68 10-5 **Ivan Bergles, brivec.**

Viktor Bevc
slikar in pleskar v Celju
Savinska ulica št. 4

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela
in jih izvršuje solidno in po zmernih cenah.

Največja in najcenejša izber
zaročnih in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh
vsakovrstne zlatnine in srebrnine. **prstanov**



8 52-8

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si moje veli-
kanske zalogo pravih švicarskih zla-
tih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur.
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.



Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj
in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17. Graška cesta št. 21. Telefon št. 17.

prilagočena svojo bogato zalogo špecerijskega blaga, suhih in oljnatih
bary, firneža in karboleja ter vseh lakov in čopičev. Kupuje in pro-
daja vse deželne pridelke, ter še posebno prilagočena vsem gostilni-
čarjem svojo veliko zalogo kisle in mineralne vode, kakor: Rogaske
Radgonske, Preblauerske, Kostivniške slatine, Gleshübler, Gleich-
berger, Ema- in Konstantia-Quelle. Nadalje domače in ogrske salame,
sveži sir, najfinjša francoska namizna ter bučna olja vseh vrst;
štirikrat na teden doma žgane kave.

Zaloga najfinjšega čaja, ruma, najfinjše pristne slivovke, kakor
kranjskega brinjevca, zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh
29 vrst ter šampanjca. 50-8

Za postni čas priporočam namočeno, kakor suho **polenovko**,
sardine, morske postrvi v olju itd.

Opozarjam kmetovalce na razna vrtna, poljska, deteljna in travna
semena (korenjeva), preiskana po c. kr. kmetijski družbi ter
se za njih kaljivost jamči.

Na drobno in debelo. Poštna naročila se izvršujejo solidno in vestno.

Edini narodni krojač v Mariboru, Šolske ulice 4

Jakob Vezjak

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje oblek za
gospode in dečke, po najnovejšem kroju.

Velika zaloga vsakovrstnega blaga iz domačih in tujih tovarn.
Izdelujejo se tudi vsakovrstne pletenine na stroje.

49-6

Narodna dolžnost vsake slovenske
gospodinje je, da zahteva v vsaki
trgovini le izborno
z znamko **„tiger“**

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.

28 51-7

Poštne hran. račun št. 54.366.
— Telefon št. 48. —

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Urduje se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
dopoldne.

**Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine
pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.**

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se
obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odtuguje vlagatelj. tako da
dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti
zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun
glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt oziroma — polletnih obrokih.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj.: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.



Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnim
obratom.

Izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
ltd. iz različnih kamenov in
cementa.

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, oltarjnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
kamnov itd.

Brušenje, puliranje in
struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobnihih spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.
Naprava zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih grobišč
(rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s samostalnim ali
cementnim tlakom.
Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.
Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste.

Popolna moška obleka samo K 14-75.

Ker je več velikih tvrdk prišlo v denarne težave, sem dobil nalog razpečati 15000 oblek na gospode nizko pod proizvajalno ceno. Prodajam torej vsakomur popolno moško obleko, obstoječo iz suknje, hlače in telovnika, črno, rjavo svetlo ali temno, iz kamgarn-ševijota ali brnkega sukna, najfinije in najelegantnejše izdelano, ali iz štajerskega nepremočnega tirolskega sukna po najnovejši fazoni za samo K 14.75. Velikost po številkah. Pošiljatev po poštne povzetju, ali se pa plača naprej.

S. Korngold, konfekcijski eksport Krakov št. 60. Lahko se tudi zamenja ali denar vrne.

Dve

prodajalki

v trgovino z mešanim blagom
sprejme takoj tvrdka

E. Rainhofen, Rajhenburg.

123 5-2

Na večjo kmetijo se sprejme

gospodinja

samska ali vdova brez otrok,
stara najmanj 35 let. — Plača
po sposobnostih in dogovoru. —

Nastop takoj. Ponudbe na uprav-
ništvo „Narodnega Dnevnika“.

108 5-5

SUKNA



in modno blago
za obleke ::
priporoča firma

Karel Rocian

tvornica za sukno
v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene. Vzorci franco.

112 50-4

Gostilničarji pozor!

Pristna haloška vina 1908, izvrstne kakovosti
od 32 — 40 vinarjev franco postaje Ptuj ali
Rogatec pri **Maks Berligu**, trgovcu, Že-
tale pri Rogatcu. — Vzorci na zahtevanje!
83 10-3

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v
izdelovanje vsakovrstne obleke za
gospode. — Velika zaloga blaga na
razpolago. 39 51-7

Cene nizke. — Postrežba točna.

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda.

Veletrgovina na debelo in drobno s
špecerijskim blagom in deželnimi pridelki

ANTON KOLENC,

CELJE, Graška cesta št. 22 v lastni hiši
in „Narodni dom“,

priporoča c. gg. kolegom, č. gg. duhovnikom in
slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo z
vedno svežim in najboljšim špecerijskim, ter
sploh v to stroko spadajočim blagom, po naj-
nižjih dnevnih cenah. Prosim za mnogobrojen
obisk. — Kupujem in prodajam vsakovrstne
deželne in gozdne pridelke, sadje, sveže in
suho, kakor: jabolke, hruške, marulice, breskve,
žetod, divji in pravi kostanj, narestek (knoper);
nadalje vsakovrstno žito, pšenico, ječmen, oves,
fižol, laneno seme, krompir, bob, grah, bučna
zrna, maline, jagode, suhe gobe, malinsko štopo,
mravičnice jajce, vosek, maslo, smrekovo, ma-
cesnovno gobo in strožle, vsakovrstne cvetke in
korenice raznih zelišč, pitano kuretnino ter
sploh vse, kar v trgovino spada. — Najboljši
švicarski sir in salame za gg. gostilničarje.
Voščene, curesim in mili-sveče, kadilo in olje
za cerkve. 31 51-7

Postrežba točna in solidna.

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko
zalogo doma žgane sli-
vovke, tropinovca bri-
novca, vinskega žganja
in domačega konjaka.

25 2-12

Učenec

iz boljše hiše se sprejme takoj
v trgovini

Coklin in Radanovič

v Krškem. 122 3-2

SINGER

šivalne stroje

kupujte samo v naših trgovinah,
katere lahko vse spoznate na tem
znamenju.



Ne dajte se zapeljati po nazna-
nilih katere nameravajo z nami-
gavanjem na ime **SINGER** pro-
dajati ohrabljenе stroje ali pa
drugod izdelane stroje, ker mi
ne oddajemo svojih strojev na
prekupovalce ampak jih proda-
jamo naravnost občinstvu.

SINGER Co.

Delniška družba za
šivalne stroje

Celje, Kolodvorska ulica 8.



Proč

s staro navado in hodite
s časom naprej.

Svet je najmočnejšega
in kupi najcenejšega

Pustite torej drage trgo-
vine in poskusite v
slovenski trgovski hiši
na debelo in drobno

R. Stermecki, Celje

katera je danes najcenejša
in najboljša trgovina na
Spodnjem Štajerskem ter
razpošilja cenike, vzorce
in blago po vseh slovan-
skih deželah.

V prid družbe sv. Cirila in Metoda!

Prva češka splošna deln. družba
za zavarovanje na življenje
v Pragi.

Generalno zastopstvo za vse slovenske dežele v Trstu, ul. Donizetti 5.

EDINA slovansku delniška družba za zavarovanje na življenje,
EDINA, katera kolekuje zavarovalne listine z narodnim kolekom,
EDINA, katera kolekuje svoje dopise z narodnim kolekom,
Zavaruje najceneje, najugodnejše na vse načine! **SVOJI K SVOJIM!**

Pojasnili dajajo vedno brezplačno okrajna zastopstva v vseh večjih slovenskih krajih.

Ivan Rebek & Celje

Priporoča se za napravo vsakovrstnih del, kakor železne ograje,
okove in različna konstrukcijska dela. Imam tudi v zalogi naj-
raznovrstnejša štedilna ognjišča. Ognjišča po poslani meri se hitro
in točno izvršujejo, za ista prevzamem tudi zidarska dela ter od-
govornost glede dobre izvršbe. Izdelujem tudi vsakovrstne tehtnice.
Nadalje napeljujem vodovode, bodisi iz studencev, vodnjakov ali
hidravličnimi vidri. — **Vse po tovarniških cenah.**

1 24-4

Zvezna trgovina

Rolovska ulica 2 v Celju Ček. rač. št. 75.221

Svoji k svojim!

TRGOVINA s papirjem, pisalnim in
risalnim orodjem priporoča: kan-
celijski, konceptni, pisarni, doku-
mentni, ovitni, barvani itd. papir.
Prodaja c. kr. šol. knjig in igralnih kart.
Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.
Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste
črnilo in barve, radirke, tablice itd.
Največja zaloga vseh tiskovin za krajne
šolske svete, občinske urade, hranilnice
in posejilnice, okraj. zastope, župnijske
urade, odvetnike, notarje, privatnike itd.
Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno
ali dvema kolonama črtane, vezane v
papir, platno, gradl ali pa v polusnje.
Dopisnice umetne, pokrajinske in druge.
Zavički za urade v raznih velikostih.
Molitivniki itd. Priznani dobro blago.
Solidna in točna postrežba. Cene nizke.



Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3. Ček. račun št. 75.222.

TISKOVINE v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba
vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine
brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa nepre-
čitane v koš. Sleherni ki to upoštevajo in delujejo dosledno v
tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se
prejemniku usili nehoti prepričanje, da deluje z vzornim pod-
jetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno
natančno in z namenom potrebnim učinkom. **Zvezna tiskarna v Celju**. Založena z modernimi
stroji in opremljena z brzotiskalnimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v
polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke. **Zvezna tiskarna v Celju**.

Zvezna knjigoveznica

Schillerjeva cesta 3 v Celju Schillerjeva cesta 3

Svoji k svojim!

UDOBNO urejena ter opremljena z
najnovejšimi pomožnimi stroji, z
modernimi črkami in okraški se
priporoča slav. občinstvu, korp-
oracijam, društvom in uradom v izde-
lovanje vseh v svojo stroko spadajočih del
od najpreprostejših do najfinije izpeljave.
Vezanje knjig za privatnike, društva in
korporacije se izvršuje v najkrajšem času.
Trgovske knjige v zelo trpežni vezavi.
Hranilnice in zadržne knjižnice s črnim,
zlatim in barvnim tiskom v moderni
izpeljavi. Zapisniki vsakovrstne oblike.
Galanterijska dela. Natis na trkove.
Časopisne mape za kavarne, gostilne in
društva. Aktualni fascikli za odvetnike in
urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike
se najhitreje izvršujejo vzorčne knjige.
Strogo solidno delo. Primerne cene.

Restavracija

NARODNI DOM

v Mariboru

se priporoča slavnemu občinstvu za blagohoten obisk. Izborna postrežba. Izvrstna vina, kakor: ljutomerska, haloška; dr. Turnerjev muškato, mosler, vinaria; bizeljčan, konjčan. Pivo iz budjeviške pivovarne. Izborna kuhinja. Po latu udobne kegijišče. Vrtni paviljon. — Sobe za tujece.

Razširjajte „Nar. Dnevnik“!

Posojila

gg. državnim, železniškim in zasebnim uradnikom, učiteljem, profesorjem, čast. duhovščini, trgovcem, rokodelcem itd., po 6% ter 20% letnega odplačila, tudi brez poročila dobavlja rečno in direktno samo za povrnitev gotovih stroškov, trdka

H. Wosahlo, zastopnik bank v Olomucu. (Priložite znamko!)

Ne posredujem, ampak sem zastopnik bančnih zavodov! 41 52-7

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesijonirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vse v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-8

Kupujte narodni kolek!

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji Grad in Vrankso in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 kron, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitve slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, južnoštajersko hranilnico. da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

56 52-6

Ivan Naraks

izdelovatelj sodavice in pokalic
v Zgornji Ložnici, pošta Žalec

priporoča svoje izvrstne in solidne izdelke. — Imam vedno
v zalogi 70 10-5

ogljencevo kislino.

Slovenski gostilničarji, pozor!

Velika slovenska trgovina!

Največja zaloga modnega, volnenega, suknenega in svilnega blaga. Perilno blago, batist, cefir, kreton v velikanski izbiri po strogo solidnih cenah.

Karol Vanič, Narodni dom, Celje.

12 52-8

Slovenci!

Kupujte vžigalice v korist
družbi sv. Cirila in Metoda!

POSOJILNICA V CELJU

Telefon šte. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

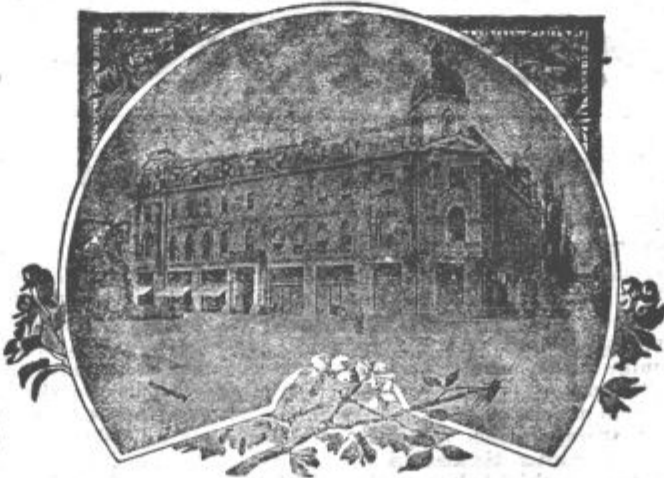
Telefon šte. 22.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadruženikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštna hranilnica ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog



HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruga ter jih obrestuje po 4 1/2%. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada

47 52-6